

Naše naloge v okviru svetovne napredne mladine

Eno samo veliko fronto je tvorila vsa napredna mladina sveta v pretekli vojni proti skupnemu sovražniku — fašizmu. V eno samo veliko fronto je združena tudi danes, ko se bori za svetovni mir, za obnovo v vojni porušeni domov, za kulturni, gospodarski in socialni napredek svojih narodov.

V tej enotni, napredni svetovni fronti je tudi nam, mladincem in mladinkam Slovenske Koroške, ki smo združeni v svoji organizaciji, določeno mesto, ki pa nam prav zaradi tega nalaga velike dolžnosti in nam narekuje naloge, ki jih bomo morali izpolniti, če se bomo hoteli pokazati vredne članstva svetovne mladinske federacije.

Naša prva in osnovna naloga je v tem, da borbo, ki smo jo z orožjem v roki zmagovito končali, nadaljujemo z enako odločnostjo na političnem področju. Čeprav so razbite fašistične armade Nemčije, Italije in Japonske, je fašistična miselnost ostala živa in se v raznih delih sveta pojavlja v novih oblikah. Prav v naši deželi smo priče takega ponovnega oživljanja fašizma. Zato se moramo z vso odločnostjo upreti temu razvoju in nastopiti proti vsem pojavom novega in starega fašizma. Če hočemo, da bo naša borba uspešna, moramo vnesti novega duha predvsem v mladino.

Napačno bi bilo, če bi hoteli izvojevati to borbo, ne da bi iskali zavezništva pri enako mislečih in enako čutečih avstrijskih protifašistih. Ne smemo več zapadati v tisto nacionalno ozkosrčnost, ki smo se ji tako radi predajali v preteklosti, dokler še ni-

smo poznali izkušenj narodnoosvobodilnega boja, ampak moramo hoditi po stopinjah naših borcev partizanov in ustvarjati široko borbena fronta napredne mladine vseh narodov. Skovati moramo močno antifašistično enotnost zlasti med slovensko in avstrijsko napredno mladino, ki živi na ozemlju Slovenske Koroške. Uspehi v naši borbi nam bodo zagotovljeni le v primeru, če bomo znali naše delo tesno povezati z vsemi posamezniki in organizacijami, ki zasledujejo skupen cilj — vzgojiti novega, svobodnega človeka.

Na našem ozemlju obstoja razen Zveze mladine za Slovensko Koroško še napredna mladinska organizacija — Svobodna avstrijska mladina (FOeJ). Tesno sodelovanje tako v centrih kakor v posameznih krajih je osnoven pogoj za uspešno delo vse demokratične mladine. Zato bomo čimprej poiskali zveze s člani in predstavniki FOeJ-a, da z združenimi močmi nadaljujemo skupno protifašistično borbo.

Vendar tudi to še ne bo zadostovalo. Tudi v drugih mladinskih organizacijah ali izven njih bomo našli dobre, napredne mladince, ki si vestno prizadevajo, da bi odkrili pot do človeka vrednega življenja. Če se bomo svoje naloge lotili pravilno in s pravim razumevanjem, bomo marsikatero mladince, ki danes stoji še ob strani, privedli na pravo pot in s tem okrepili vrste napredne mladine ter antifašistično enotnost vse koroške mladine.

Prostovoljno delo naše mladine

Od Črničeve družine v Zgornji vesci smo prejeli naslednje pismo:

»Ko so odšli naši pevci na turnejo po Jugoslaviji, sva ostali doma sami z materjo. Hudo naju je skrbelo, kako bo z delom na polju in doma, dokler se ne vrnejo pevci. Pa nam je nepričakovano priskočila na pomoč slovenska mladinska organizacija, ki je poskrbela, da so nama zavedni mladinci prišli pomagat. Posebno se je potrudila tovarišica Marta Hauptmanova z Otožja, ki je organizirala to prostovoljno delo.

Pomagali so nama naslednji mladinci in mladinke: Herman Jäger iz Škofič je delal pri nas cele tri tedne, Kreuzer Cenci z Otožja tri dni, Einspieler Folti iz Zgornje vesce dva dni, po en dan pa Marta in Trezi Hauptmanova, Schütz Ini z Otožja in Einspieler Jozi iz Zgornje vesce.

Če bo med Slovenci taka složnost, bo vzcvetela naša domovina in postala močna, da je ne bo uničil noben sovražnik, pa če bi prišel še s takimi silami.«

Stafeta Zveze mladine za Slovensko Koroško v St. Jakobu dne 27. aprila 1947

Čestitke slov. koroš. mladine maršalu Titu

Pokrajinski odbor Zveze mladine za Slovensko Koroško je poslal predsedniku vlade maršalu Jugoslavije Josipu Brozu-Titu naslednjo brzojavko:

Dragi tovariš Tito!

Slovenska mladina Ti pošilja iz trpeče, toda ne strte Koroške za Tvoj rojstni dan plamteče in borbene pozdrave. Mi, ki so nas hoteli tujci vzgojiti za nemško pokolenje, smo v Tebi in Tvojih partizanih našli svojo rešitev. Zato Te zagotavljamo, da bo v osvobodilni borbi prerोजना slovenska mladina na Koroškem ostala vedno zvesta Tvojemu narodu in vsemu jugoslovanskemu ljudstvu. Tudi v bodoče bomo vse svoje sile posvetili nadaljnji borbi za osvoboditev in rešitev Slovenske Koroške.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Pokrajinski odbor Zveze mladine za Slovensko Koroško.

V Področici smo pozdravili dansko in švedsko mladino

V torek, 13. maja se je do Področčice pripeljala danska in švedska mladina, ki se je odpravila na dolgo pot iz severnih dežel, da bi v Jugoslaviji, na mladinski progji Šamac-Sarajevo, kovala bratstvo in borbena enotnost napredne mladine sveta.

Mladinci in mladinke Slovenske Koroške smo skupno s člani FOJ-a priredili miting v pozdrav danske in švedske mladine. Pozno v noč so se po okolici razlegale slovenske partizanske in narodne pesmi, ki so se prelivalo v pesmi danskega in švedskega naroda. Tovariši in tovarišice iz Danske in Švedske so se posebno zanimali za naše partizanske pesmi. Vedeli so za našo narodnoosvobodilno borbo, vedeli so za našo sedanjo borbo za priključitev in združitve z matičnim narodom, poučeni so bili o razmerah, ki sedaj vladajo na Koroškem. Nam pa so pripovedovali, s kakšnim nasiljem je nemški fašizem pri njih strahoval pre-

bivalstvo. Tudi pri njih so bile ječe polne najboljših ljudi, ki so se junaško borili za osvoboditev.

Presenečalo nas je navdušenje, s katerim so danski in švedski mladinci govorili o novi, Titovi Jugoslaviji. Nekateri so bili že lansko leto v Jugoslaviji in vse, kar so takrat videli, jih je navdušilo, da so se ponovno priglasili v mladinsko brigado.

Ta večer smo šele začutili v sebi trdno, tovariško povezanost z napredno mladino drugih držav. Ure, ki smo jih preživeli z danskimi in švedskimi mladinci, so se nam globoko vtisnile v spomin.

Mladinski delovni brigadi iz Danske in Švedske ni bilo možno takoj nadaljevati poti v Jugoslavijo, ker ji obmejne oblasti niso hotele dovoliti prestopa meje pri Področčici. Danski in švedski mladinci so svojo pot lahko nadaljevali šele drugi večer.

Rado

29. novem. bo dograjena proga Šamac-Sarajevo

Dne 11. maja je bilo s sedmega plenarnega zasedanja Centralnega sveta Ljudske mladine Jugoslavije poslano maršalu Titu pismo, ki pravi med drugim:

„Sešli smo se, da bi se dogovorili, kako bomo najboljše izpolnili naloge, ki si nam jih zadal Ti, tovariš Tito, in kako bomo čim več pripomogli v velikem boju za uresničenje petletnega plana. Pred našimi očmi je veličastna slika nove Jugoslavije, kakršna bo po izvršitvi plana. Za vedno bodo minili časi, ko so nas izkoriščali domači in tuji kapitalisti.

Ti, tovariš Tito, si nas učil, da je velika stvar nemogoča brez vztrajnega dela vsakega človeka na njegovem delovnem mestu. Zato Ti obljubljam, da se bomo prav tako vztrajno, kakor so se borili borci narodnoosvobodilne borbe za vsako ped zemlje, tudi mi borili za pravočasno in za predčasno izpolnitev svojih proizvodnih nalog, s katerimi bomo skovali 5-letni plan.

Ze poprej smo Ti obljubili, da bomo zgradili progo od Šamca do Sarajeva. Ker se zavedamo, koliko dela nas še čaka pri izvajanju petletnega plana, želimo pohiteti k novim, še večjim nalogam ter želimo naši državi dati čimprej novo, močno sredstvo za njen razvoj. Zato Ti danes obljubljam, da bomo proslavo dneva naše republike — 29. novembra — leta 1947 povzdignili na ta način, da bo takrat štel prvi vlak po naši novi progji od Šamca do Sarajeva. S tem želimo znova pokazati, kako se bo v Jugoslaviji izvajal petletni plan in v kakšnem tempu se bo razvijala izgradnja naše države.

Storili bomo vse, da bomo izkušnje z mladinske proge prenesli ne samo na delo pri tovarni težkih orodnih strojev, na mladinsko progo Nikšič-Titograd, ali na delo pri drugih nalogah, kjer se s prostovoljnim delom izvajajo mladinske obveze, temveč tudi v sleherni tovarno in delavnico, v sleherni vas in šolo, povsod, kjer dela še tako majhna skupina mladincev.

Trudili se bomo, da bomo v tovarnah, na delovnih mestih in povsod drugod pazili na vsak žebelj, na vsak košček surovine, vsako kapljico olja in goriva in da bo vsaka stvar uporabljena le tam, kjer je nujno potrebna. Prizadevali si bomo ne samo, da bomo s stroji in orodjem, ki smo ga dobili, izpolnili delovno nalogo, ampak tudi, da bomo vse to ohranili za druga dela.

Vsako mesto, kjer se zbira, kjer živi in dela mladina, bomo spremenili v šolo, kjer se bomo vsi vztrajno učili in si pridobivali novega občekulturnega in strokovnega znanja.

Ko bomo praznovali dan vseljudske zmage ob dovršitvi petletnega plana, upamo, da bomo sijočih oči stopili pred Tebe, tovariš Tito, in Ti povedali, da smo naš del naloge častno rešili.“

Mladina iz Podgorja in „Naša pot“

V nedeljo, 11. maja je mladina iz Podgorja uprizorila koroško partizansko igro »Naša pot«. Za nedeljsko koroško tudi za sobotno predstavo je vladalo med prebivalstvom živo zanimanje in je bila dvorana obakrat nabito polna.

Mali, a akusno opremljeni oder je napravila mladina sama. Tudi sam nastop mladine nas je prijetno presenetil. Posebno dobro je igral partizan Aleksander, pa tudi vlogi Bertija in gestapovca Kiesemanna sta bili zelo naravni. Podgorjanska mladina zasluži vse priznanje za dobro rešeno nalogo. Polet podgorjanske mladine, ki se zaveda, da je uspeh borbe koroških Slovencev le v zaupanju v lastne sile in v nadaljevanju poti, ki so nam jo začrtali naši partizani, prinaša v vas novo življenje in novega duha. B—ž.

Naloge LMJ v petletnem planu

Dne 10. maja se je v Beogradu pričelo sedmo zasedanje plenuma Centralnega sveta Ljudske mladine Jugoslavije. Plenum je v glavnem pretrčal sodelovanje mladine v petletnem planu in o konkretnih nalogah, ki jih mora mladina izvršiti v tem letu. V svojem referatu je predsednik CSLMJ B. Dugonjić najprej prikazal razvoj Jugoslavije v petletnem planu in dvig življenjske ravni jugoslovanskega ljudstva, nato pa je prešel na naloge in vlogo, ki jo bo imela ljudska mladina pri izpolnitvi petletnega plana.

„Pred organizacijami ljudske mladine, zlasti pred vodstvi, stoji neposredna naloga, da seznanijo mladino z zakonom o petletnem planu. Mladina mora vedeti in čuti, da je sedaj naša politika — izvršitev petletnega plana.“

Petletni plan je poln števil. Pred mladino je treba vdihniti tem številkam življenje, tako da bo čutila njihov pravi smisel, da bo skozi vsako številko videla tovarniške dimnike, nove stroje, reke premoaga, jekla in železa, da bo videla skoznje zelene parke, visoke hiše, naša spremenjena mesta in vasi, bogato žetev na njivah. Doseči moramo, da bo mladina razumela in vzljubila te številke, da bo sanjara o njih izpolnitvi in prekoračenju.“

„Za izpolnitev našega petletnega plana,“ je nadaljeval R. Dugonjić „so nam potrebna velikanska denarna in gmotna sredstva. Naša država ta sredstva ima. Toda bilo bi napačno misliti, da jih imamo pripravljena v blagajnah. Za ta sredstva se moramo šele boriti. Ustvariti jih moramo s svojimi rokami, kot dobri gospodarji moramo pravil-

no razpolagati s tistim, kar premoremo. Plan naše izgraditve je odvisen od izpolnitve plana naše proizvodnje, od pravočasne izpolnitve tega plana.“

Aktivni ljudske mladine in njihova vodstva v podjetjih morajo resno, v sporazumu z upravo in sindikalno podružnico izdelati in postaviti vse naloge, ki jih ima mladina v okviru delovnega kolektiva. Med temi nalogami je ena izmed najvažnejših nenehna pomoč in skrb za dviganje strokovno usposobljenih vajencev in mladih delavcev.

Ljudska mladina na vasi mora biti nosilec borbe za izpolnitev setvenega plana, za izpolnitev plana odkupa, nosilec borbe za dvig kulturne ravni in strokovne usposobljenosti vaše mladine. Poleg tega pa mora ljudska mladina na vasi posvetiti vso skrb delu poljedelsko-strojnih postaj.

Za izpolnitev petletnega plana bo Jugoslavija potrebovala veliko število strokovnih delavcev, ki bodo izšli večinoma iz vrst mladine. Od pravilne rešitve tega vprašanja je v veliki meri odvisna izpolnitev plana. Ljudska mladina se bo morala kot vzgojna organizacija resno potruditi, da se to izpolni.

Glavni pogoj za izpolnitev nalog, ki jih je sprejela mladina v zvezi s petletnim planom, pa je učenje. Geslo vsakega mladince in mladinke mora biti obvladanje znanosti, obvladanje tehnike in mojstrske spretnosti v stroki.“

Po referatu in diskusiji so bile sprejete obveze, s katerimi se ljudska mladina Jugoslavije vključuje v petletni plan.

Avstrijska mladina pri delu in borbi za napredek

Prostovoljno delo mladine je postalo pogosto narodov, ki so šli skozi krvavo borbo druge svetovne vojne. S svojo mladinsko progro Brčko—Banovići je ljudska mladina Jugoslavije ustvarila delo, ki ga danes občuduje in priznava ves napredni svet. Letos pa privablja nova mladinska progra Šamac—Sarajevo nove mladinske brigade iz vseh delov sveta. Podobno kot jugoslovanska mladina gradi tudi češka mladina rudarsko naselje Most in koraka z navdušenjem k obnovi mesteca Lidice, ki so ga nacistični zločinci porušili do tal. S pravim mladinskim zanosom tudi albanska mladina obnavlja svojo domovino.

Na pobudo FOJ-a. napredne avstrijske mladinske organizacije, se je tudi avstrijska mladina odločila, da doprinese svoj delež k obnovi domovine. Takoj po binokostih se odpeljejo prvi mladinci FOJ-a, da pomagajo pri gradnji velike elektrarne v Kaprunu. Kakor je izjavil voditelj delegacije FOJ-a Fredl Rizek, se mora mladina boriti z različnimi težkočami. Tako zlasti podjetniki, ki jim je poverjena gradnja, ne kažejo dovolj razumevanja za potrebe mladine. Pa tudi sindikalna zveza ne podpira mladine v njenem hotenju tako, kakor bi morala. „Medtem ko se v drugih državah poslužujejo velikih nacionalnih gradbenih načrtov, da bi vzgojili mladino v ljubezni

do domovine in v navdušenju za obnovo lastne države,“ je dejal predstavnik FOJ-a, „v Avstriji različni uradi tekmujejo med seboj, da bi zamorili navdušenje in veselje mladine z brezpredmetnimi ugovori, kakor da bi ta akcija povzročila znižanje mezdne ravni kaprunskih delavcev.“

Vendar vse težkoče ne morejo odvrniti napredne mladine od njene volje, da ne bi sledila zgledu ljudske mladine sosednjih držav in s svojim delom vzpodbujala tudi ostale avstrijske mladine. Prva delegacija, ki se odpelje v Kaprun, je sicer številčno še šibka, v drugi izmeni pa bo sodelovalo že 250 mladincev iz vse Avstrije, nakar bodo sledile še nove izmene.

Ta mesec, ki je posvečen borbi sindikalne mladine, pa se bori vsa avstrijska napredna mladina za štiritedenski dopust, za 40-urni delovni teden, za vključitev poljedelske mladine v zakonske predpise o mladinski zaščiti. Proti tem zahtevam so predvsem reakcionarni politiki OVP, ki prav zaradi tega tako dolgo zavlačujejo sprejem važnega socialnega zakona v zaščito mladine. To so zahteve, ki jih napredna mladina na številnih sestankih v podjetjih in šolah postavlja v svojih resolucijah na sindikalno zvezo, na socialno ministrstvo, na skupščino in druge državne ustanove.

Halo, halo, govori radio „Mladinska progra“

„Bim — bam — bom!“

„Govori radio Mladinska progra! Začenja mo z našo opoldansko oddajo. Slišali boste glasbo skladatelja Chopina,“ govori napovedovalec v mali študijski sobi v Zenici in da pomočniku znak, da vključi gramofon.

Mladinci in mladinke popoldanske izmene, ki so pravkar končali z delom v čitalnem krožku in čakajo na kosilo, so polegli po travi pod zvočniki, da bi udobneje poslušali.

Januška, doma nekje v hribih Makedonije, je sedaj prvič slišala radio. Ne more se dovolj načuditi, kako more škatla, pritrjena na steni barake, igrati tako čudovito melodijo. V vsaki brigadi, kjer je postavljen radijski aparat, imajo svojega tehnika, ki se razume na stvar in radio tudi popravlja, kadar se kaj pokvari; velikokrat mora razlagati in ponavljati, kako je to mogoče, da napovedovalec govori v Zenici,

slišijo ga pa po vsej progri. Tudi Januški je sedaj jasno, kako posreduje mala škatla na steni barake glasbo s plošč. „To se bodo čudili doma, ko jim povem o radiu. Se verjeli mi ne bodo.“

„Sedaj vam bomo prečitali dve povesti Branka Čopića: Delegacija Sime Nužde in Spomini na učitelja,“ napove radio.

Aha, Čopića poznajo dobro. Kolikokrat so se že od srca nasmejali njegovim domislekom. Še ostali mladinci se pomaknejo bliže k zvočnikom. Nobena beseda jim ne uide. Od časa do časa se zasliši pridružen smeh. Ej, Čopić, ta zna pripovedovati!

Polodne. Udarec na gong oznani, da je kosilo gotovo. Med obedom oddaja radio narodne pesmi in kola, potem pa vesti s progre, katere mladinci in mladinke najbolj željno poslušajo.

„Tretja bosanska delovna brigada dela blizu Žepča. Tekmovanje za enodnevno

prehodno zastavico je zelo srđito, saj jo je imela vsaka četa že po dvakrat. V 12 dneh so opravili graditelji 2384 delovnih ur pri zemeljskih delih in 364 delovnih ur pri pomožnih delih. Očistili so 18.966 kvadratnih metrov terena, posekali 287 dreves, izkopalji 1161 in prepeljali 597 kubičnih metrov zemlje. Na tem terenu morajo prevažati prst na 110 do 250 metrov oddaljen nasip.“

„Glej jih, glej! Ti pa že kar dobro tekmujejo!“ se čudijo po brigadah. In skoraj povsod sklenejo: „Tudi mi moramo doseči take uspehe; tudi o našem delu mora poročati radio!“ Popoldne pa so se brigadni stajističarji čudili, kako da so danes mladinci tako marljivi.

Radio pa poroča dalje:

„Druga minerska brigada je napovedala

Iz življenja pri gradnji progre

24. aprila je bosansko-hercegovska fizikalna brigada položila prvih 200 metrov železniških tirov na progri.

Od 2. do 5. maja je iz Ljubljane odpotovalo nadaljnjih 10 delovnih brigad na mladinsko progro.

Proti koncu aprila se je pričela bitka za Savski most. Mladinske brigade so se obvezale, da bodo gradnjo 650 m dolgega mostu, nasipov in železniške progre končali do 1. avgusta. Navdušenje in delovni elan, s katerim so dosedaj izpolnjevali svoje tedenske in dnevne obveze, so najboljše jamstvo, da bodo svojo obljubo izpolnili. Na Savskem mostu bodo delali noč in dan, pri delih na mostu samem bo stalno zaposlenih 500 mladincev. Brigadirji delajo v štirih izmenah, tehnično osebje pa v treh.

Pri ocenjevanju za najboljše rezultate in najboljše delo mladinskih brigad upoštevajo predvsem naslednje: številčno stanje brigad, rezultat in kvaliteto dela, štednjo materiala, odnos do prebivalstva v okolišju, delo na kulturno-prosvetnem, političnem in fizikalnem področju, kakor tudi delo pri ureditvi taborišča.

Graditelje mladinske progre Šamac—Sarajevo je posetil tudi pevski zbor Slovenske Koroške, ki je dvakrat nastopil: kon-

tekmovanje grški in novosadski brigadi.“ „Hura!“ je odjeknilo v obeh brigadah. „Ne boste nas ugnali, ne! Danes bomo pokazali, kaj zmoremo!“

„Na področju druge sekcije se nahajajo tri brigade demobiliziranih borcev: bitoljska, niška in osiješka.“

„V novomeški in karloški brigadi so včeraj vrteli film ‚Pozdravljena, Moskva.‘“

„V istrski in alibunarski brigadi so uprizorili člani varaždinskega gledališča Gogoljevo dramo ‚Ženitev.‘“

Iste vesti ponovi oddajna postaja še enkrat za tiste brigade, ki so se vrile z dopoldanskega dela.

Radio „Mladinska progra“ prične s svojimi oddajami ob šestih zjutraj in konča ob pol devetih zvečer.

cert v Zenici so poslušali mladinci in mladinke 7. sekcije ter mestni prebivalci, drugi večer pa so ponesli pevci koroško narodno in partizansko pesem med graditelje predora Vranduka in vseka Lašve. Vodja koroškega pevskega zbora tov. dr. Mirt Zwitter pa je imel po radiu „Mladinska progra“ pozdravni govor vsem mladinskim brigadam.

Delovni kolektiv 33. odseka je najboljši aktiv na mladinski progri. Ko so mladinske brigade in strokovni delavci prejeli zaslužen pohvalo, so se sami od sebe obvezali, da bodo že do 15. julija prebili predor pod Vrandukom.

Mladina industrijske šole v Rakovici pri Beogradu je izdelala in poslala graditeljem mladinske progre 600 mehaničnih ključev, ki so potrebni za transportna vozila na progri in v mehaničnih delavnicah.

Vranduk—Savski most—Lašva so najtrši orehi na mladinski progri. Predor — most — vsek. Pri Laški se dolina reke Bosne tako zoži, da nora železniška progra podreži 18 m visok skalni greben. Mladinske brigade so se zagrizle v kamenje in skale, saj morajo odstraniti nad 90.000 kubičnih metrov materiala, preden bo prosta pot za progro.

Obisk pri šentpetrskih pionirjih

Opravki so me klicali v Št. Peter na Vašinjah. Pri Šulnovi hiši v Račičah sem opazil kopico otrok, ki so letali in skakali za žogo. Posebno spreten in uren je bil majhen fantiček, ki so ga klicali za Lipeja. Z njim sva se pozneje tudi malo porazgovorila. Ponosno mi je povedal, da so ti otroci šentpetrski pionirji. Da pa to še niso vsi, ker jih je skoraj polovica še v hiši, kjer se učijo. „Prej smo se učili mi in so se oni igrali,“ je pripovedoval Lipej, „sedaj pa narobe.“

Malí pionirji so me zanimali in stopil sem v hišo. V manjši sobici je sedela skupina pionirjev okrog mize in pozorno sledila tov. Tilki, ki jih je pripravljala za igro „Mezinček“, s katero so nameravali nastopiti pred starši in drugimi otroci. Pionirji

so me povabili, da naj prisostvujem njihovi vaji za igro. Kakor hitro se bo vrnila tov. Katrcica, ki je njihova voditeljica, pa bodo začeli.

Res, tov. Katrcica pa zna. Kakor hitro so pionirji pustili igre, so se v sobi začeli pripravljati na vajo! Pri skušnjaji za igro se je tudi pokazalo, da pionirji niso samo disciplinirani, amak da se tudi radi in dobro učijo. „Mezinčka“ igra mali Lipej in je tu prav tako dober igralec, kakor je spreten in glasen pri igranju z žogo. Če bo še nadalje tako priden pionir, bo iz njega res še enkrat postal cel „fant od fare“.

Po končani vaji so pionirji zapeli še nekaj partizanskih pesmi, meni za slovo pa njihovo najljubšo — „Kranjskega Janeza“. D.

DROBNE VESTI

Delovna brigada „Ljudska mladina Jugoslavije“ je 25. aprila odpotovala na gradnjo albanske mladinske progre Drač—Elbasan. Brigada šteje 252 graditeljev, med katerimi je 17 udarnikov in 89 drugih mladincev, ki so lansko leto delali na progri Brčko—Banovići.

„Zveza madžarske mladine“ je prevzela kot svojo delovno obvezo zgraditev prekopa Donava-Tisa, kjer bo sodelovalo 30.000 mladincev in mladink. Prekop bo dolg 106 kilometrov in bo imel štiri železniške ter 30 navadnih mostov, v mestu Kečkemetu pa bo zgrajeno veliko pristanišče. Po kanalu bodo lahko pluli vlačilci do 1000 ton.

„S prijateljstvom in mednarodnim sodelovanjem gradi mladina mir“ je geslo svetovnega mladinskega festivala, ki bo od 20. julija do 17. avgusta v Pragi. Mladina šestdesetih držav je javila svojo udeležbo na tem festivalu. Gledališče, glasba, film, razstave, narodne pesmi in plesi, športne prireditve in tekmovanja, predavanja in skupni izleti bodo seznanjali mladino z življenjem, delom in borbo mladincev in mladink v drugih državah. To ne bo samo kulturni festival, ampak bo predvsem mani-

festacija svetovne demokratične mladine za trajen in pravičen mir.

Delovni obvezi Ljudske mladine Jugoslavije, da bo zgradila progro Šamac—Sarajevo in tovarno težkih orodnih strojev v Železnikih pri Beogradu, se je pridružila tudi izgradnja progre Nikšić—Titograd. Kakor hitro je bila ta progra proglašena za „mladinsko“, se je takoj javilo na stotine novih mladincev, da bi bila tudi ta obveza jugoslovanske mladine čimprej izpolnjena.

V začetku maja so pričeli v Šviciji organizirati mladinsko brigado, ki bo odšla na progro Šamac—Sarajevo. Švicarska mladina se je z veseljem odzvala pozivu. Proti organiziranju švicarske mladinske delovne brigade pa je nastopila reakcionarna „Švicarska delovna skupnost mladinskih zvez“, ki je pozvala vse svoje organizacije, naj ne sodelujejo pri tej akciji. A odziv švicarske napredne mladine — že v prvih dneh se jih je prijavilo nad osemdeset — je pokazal, da se demokratična mladina Švice ne strinja s „Švicarsko delovno skupnostjo mladinskih zvez“, ki hoče ovirati mednarodno sodelovanje napredne mladine.

KURENT

Ivan Cankar:

Vzdramil se je Kurent, ozrl se je ter je videl, da je svet lep in življenja vreden. Koliko bogastva je nasul Bog na to zemljo! Brez števila rodov je živelo in uživalo, pa niso použili tega bogastva, še zmirom več ga je! Po nebu roma sonce, kakor je romalo od nekdaj, zato, da so deležne njegovega blagoslovla vse dežele povrsti. Pod njim hite oblaki, da rosijo od izhoda do zahoda; obrnejo se na jug, ali na sever, kadar se spomnijo navsezadnje še na siromakovo leho. Zemlja rodi, neutrudna mati; sedemdesetkrat sedemkrat sinov je že pokopala, vnuki pa sesajo na njenih prsah. Nepregledno žitno polje se zvrstoma priklanja pod vetrom; gozdovi, črna straža njegova, gledajo nanj iz visoke daljave, temno in zvesto, kakor gleda mož na doječo ženo... Ljudje, svatje, za nas vse je miza pogrnjena; nikomur ni sila, da bi stal na pragu, še godec naj prisede!

Velika radost je bila v Kurentovem srcu, ko se je napotil v dolino. Občutil je, da je ves od vrha do tal tako močan in poln zaupanja, kakor ni bil nikoli poprej. Pod mesečino je prespal vso svojo mladost. Ni vedel več, kje da se je rodil, kdo da mu je bil oče in kdo da mu je bila mati, na vse bridkosti je pozabil in tudi spominjal se ni, odkod mu gosli v rokah in veselje v srcu. Iz pozabljenega življenja je ostalo v njegovem spominu le eno samo obličje; tako ga je videl, kakor da se mu je nekoč, pred davnimi časi, sanjalo o njem. In kadar ga je ugledal v spominu, je rekel, da mu nikoli ne bo videl enakega, pa če bi romal za njim do devete dežele; nikoli ne takih rdečih ustnic, je rekel, nikoli ne takih svetlih oči!...

Predor pod Vrandukom raste . . .

Iz dneva v dan, meter za metrom se daljša predor...

Visoko na skalah, tik nad reko Bosno, leži vasica Vranduk. Bele hišice, vzdane v skale, stojijo tu že desetletja, stoletja. Kot nepremagljiva trdnjava so kljubovale Turkom, bosanskim begom in v minuli vojni Nemcem, četnikom in ustašem.

»Tu, pravijo, bodo gradili železnico«, je preudarjal petinosemdesetletni Camil. »Zato bodo prevrtili skale. Dolgo sem mislil, da naših skal ne more nihče premagati. Toda bolj ko gledam to mladino, bolj vidim, da so oni tega zmožni — da bodo premagali te skale. Mladina kot je ta zasluži to zmago.« Nenadoma se je obrnil in odšel. Morda ga je ujezilo, da tudi on ni mlad, da bi se spoprijel s skalami, na katerih se je rodil, na katerih je stradal, s katerih je zaradi pomanjkanja zbežal v tujino, a se zopet vrnil, ker so ga ravno te skale vabile in privezale nase. Sovražil in ljubil je te skale in vendar brez njih ne bi mogel biti. Taki so bosanski ljudje.

Mala sirena ob vzhodu Vranduka je zategnjeno zatulila. Dve je ura. Iz predora se vračajo mladinci, ki so delali v dopoldanski izmeni. Beli, prašni in utrujeni so obstali pred vhodom, da bi se naužili svežega zraka. Iz globine so se začule detonacije min, ki so rušile skale. Popoldanska izmena pa že čaka pripravljena, kdaj se očisti predor dima in prahu, ki so ga povzročile eksplozije. Prva četa I. minerske brigade, katera si je že priborila prehodno enočasno zastavico, veselo odkoraka na delo. Komandant porazdeli mladince po predoru in jim naloži delo. Tekmovanje se pričinja. Vagonček za vagončkom izginja v temo predora, nizkošklonjene postave jih spremljajo. Le kje od daleč se zaveti lučka, ki takoj spet ugasne. Težke kaplje padajo s stropa na tla, kjer se nabirajo mlakuže. Zategnjen hoooj! ali čuvaj seee! so edine besede, ki jih slišiš od časa do časa. Zrak postaja vse težji in težji, prah te sili h kašlju in bolj ko prodiraš v globino, bolj postaja soparno, vzdušljivo.

Ko je stopil iz gozda, je pogledal na rosno jutranjo pokrajino pod seboj in spretela ga je neznana sladkost ob toliki lepoti. Z živimi očmi je videl cvetočo dolino, ki se je na obzorju topila v srebrno luč, z očmi svojega srca pa je videl vso domovino od štajerskih poljan do morja.

— O domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in je rekel: »Tod bodo živeli veseli ljudje!« Skopo je meril lepoto, ko jo je trosil po zemlji od izhoda do zahoda; šel je mimo silnih pokrajin, pa se ni ozrl nanje — puste leže tam, strme proti nebu s slepimi očmi in prosijo milosti. Nazadnje mu je ostalo polno perišče lepote; razsul jo je na vse štiri strani, od štajerskih goric do strme tržaške obale ter od Triglava do Gorjancev in rekel: »Veseli ljudje bodo živeli tod; pesem bo njih jezik in njih pesem bo vriskanje!« Kakor je rekel, tako se je zgodilo. Božja setev je pogrnala kal in je ródila — vzrasla so nésesa pod Triglavom. Oko, ki jih gleda, obstrmi pred tem čudom božjim, srce vztrepeče od same sladkosti, zakaj gore in poljane oznanjajo, da je Bog ustvaril paradiz za domovino vselemu rodu, blagoslovljenemu pred vsemi drugimi. Vse kakor je rekel, se je zgodilo; bogatejši so pač drugi jeziki; pravijo tudi, da so milozvočnejši in bolj pripravi za vsakdanjo rabo — ali slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja. Iz zemlje same zveni kakor velikonočno potrkavanje in zvezde pojo, kadar se na svoji svetli poti ustavijo ter se ozro na čudežno deželo pod seboj. Vesela domovina, pozdravljena iz veselega srca! —

V daljavi zaslišimo brnenje vrtalnega stroja. Njegova pesem je edina pesem, ki poje neprenehoma, od jutra do večera, od večera do jutra. Prispe li smo na skrajni konec predora. Karbidovka osvetljuje tri sklonjene postavice, ki so uprte v vrtalni stroj. Vročina je tu najhujša, prah najbolj gost. Delo teče brez besed. Borba z naravo je tu najtrša; tu je treba največ volje, največ poguma, največ vztrajnosti... in predor se daljša centimeter za centimetrom, ped za pedjo, meter za metrom.

Zivljenje in delo v predoru ne za-

REKA, UMAKNI SE!

Samo v pravljicah slišimo čudežne ukaze, kakor je: Reka, umakni se!

Kako so prisilili Dnjepr, da se je umaknil?

To so naredili takole: Del reke so pregradili z začasnimi lesenimi jezovi, nato so s silnimi črpalkami izsesali iz ograjene sredine vodo. Tako so odkrili dno in delo se je začelo na suhem. Toda reki to ni všeč. Otresti se hoče jeza, kakor bi imela kost v grlu. Prizadeva si izpodjesti jez, vdreti v strugo in potopiti ljudi in stroje. In se je tudi zgodilo, da je reka predrla začasni jez! To je bilo 24. junija 1928. Spodnja pregraja je nenadoma púpustila in voda je vdrla v izsušeno strugo. V kratki uri se je velikanska jama napolnila z vodo. Ljudje so komaj rešili sebe in stroje. Spustili so na dno potapljače, da bi dognali, zakaj se je to zgodilo. Dognali so, da je voda izpodjedla pod jezom velikansko luknjo, 10 kvadratnih metrov. S težavo so zadelali to luknjo z vrečami, s slamo in gramozom. Nato so začeli črpati vodo. Sedem in dvajset dni so porabili samo za črpanje vode. Sedem in dvajset dni so morali popravljati to, kar je reka naredila v eni uri.

Koka je reka zrušila jekleni zid

Toda še večja nesreča se je zgodila 12. julija. Delali so na jezu ob desnem

stane niti za hip. Na vsakih nekaj metrov začno vrtati minerji navzgor, tako da napravijo nad spodnjim rovom votlino, ki jo toliko časa razširjajo, da dobijo višino predora. Ko prebijejo še vmesne stene, napravijo tesne odre, ki razdelijo predor v zgornji in spodnji del. V spodnjem delu položijo tračnice za vagončke, v zgornjem pa postavijo najprej lesene, pozneje pa zidane oboke. Sredi lesnega odra so odprtine, skozi katere sipajo kamenje in skale v vagončke. Tako gre delo veliko hitreje izpod rok. Edino na začetku, tam kjer vrtajo živo skalo, morajo mladinci sami nakladati v vagončke. Ves material vozijo na nasip, pred izhodom pa statističar prešteva vagončke in zapisuje opravljeno delo.

Dokler so se mladinci I. minerske brigade še udeleževali strokovnega tečaja, ki jih je seznanjal z vrtanjem, miniranjem, zidanjem in podobnim, so delali po štiri ure na dan. Ko pa je bil tečaj končan, so pričeli delati po osem ur. Takrat so pričeli tudi »zares« tekmovati.

»Prvi si moramo priboriti naslov »udarne brigade«, so bili mnenja vsi člani brigade.

V I. minerski brigadi so zastopane vse narodnosti, v tej brigadi so zbrani najboljši mladinci brigad, ki delajo na mladinski progi. Pesem Črnogorcev

Odhod v partizane

April 1944. Gestapo in SS sta po Koroški lovili slovenske partizane, politične aktiviste in somišljenike OF; gestapo, SS in žandarmerija je gonila zavedne Slovence v koncentracijska taborišča, streljala in obglavljala najpogostejše. Hoteli so nas prisiliti, da bi pozabili svojo materino besedo, zavrgli našo kulturo, da bi zatajili svoj rod. Nacistični tretji rajh je posegel po vseh sredstvih, da bi v nas koroških Slovencev zatrl tisto, neugasljivo željo po življenju, po svobodi, ki jo je osvobodilna borba koroških partizanov razplamtela iz male, tleče iskre v velik, sijajen plamen.

Ko je v temnih, viharnih ali v jasnih, poletnih nočeh potrkalo na okno, nikoli nisi vedel, kdo kliče: gestapo ali naši hrabri fantje. In kamen se ti je odvalil od srca, ko si zaslišal tisočkrat zasramovano, v prah teptano, a še živo, zvenečo slovensko besedo. »Odprite! Mi smo! Partizani!«

Tudi midva z bratom sva neodločno obsedela na posteljah, ko sva zaslišala trkanje na okno. Pričakovala sva par-

se zliva s pesmijo Bosancev in Hrvatov, makedonska pesem odgovarja pesmi istrskih mladincev, slovenska pesem se prepleta z dalmatinsko in srbsko. Vsi narodi Jugoslavije so se združili v I. minerski brigadi, ki uporno, odločno in vztrajno dela pri najtežjih delih na mladinski progi Šamac—Sarajevo.

Mladi minerci na vprašanje, odkod so, ne odgovarjajo brez vzroka ponosno in samozavestno: »Iz I. minerske.«

Partizane, zelo možno pa bi bilo tudi, da bi naju ponovno iskala gestapo.

Zopet trkanje. V sobici molk. Tretjič.

»Halo! Kaj tako trdno spita? Brž, brž! Nam se mudi naprej!«

Partizani! Prišli so! — Štirinajst slovenskih partizanov, samih domačinov se je zgnetlo v najino sobico.

»Tako smo se domenili, da gresta danes z namil!«

Še pogreti se niso utegnili, tako hitro sva bila z bratom pripravljena na odhod. Šestnajst slovenskih partizanov je odkorakalo v noč...

Na vrhu gora, odkoder se vidi vsa naša dolina, nas je pozdravilo svetlo, vzhajajoče sonce. Tam doli je bil še mrak, ljudje so še spali — vsenaokoli mir in tišina. In tam, od daleč, izza visokega oreha me je pozdravljala naša mala, nizka hišica, prazna in zapuščenana...

Ves dan smo hodili. Spotoma smo se oglasili na treh samotnih slovenskih kmetijah, kjer so nam prijazno po-

mem vrhu. Reki ni bilo težko poriniti jih po strmini navzdol.

Ljudje so se hoteli zavarovati pred reko z jeklenim zidom, reka pa se ni določila pomešljala, ampak je zrušila jekleni zid kakor kakšen trhel plot.

Takrat je bilo še teže popraviti, kar je reka pokvarila.

Najprej je bilo treba dvigniti jekleni zid z rečnega dna. Toda ta zid je bil 500 ton težak! Kako naj dvignejo tako težo? Slednjič so sklenili: Zid je treba razsekati na kose in dvigniti posamezne dele.

Ogenj pod vodo

Rezati jeklo in to še pod vodo ni lahka stvar. Na Dnejprostroju pa ni tega nihče znal. Poslali so v Leningrad po potapljače — varilce. Varilec ne reže z nožem niti z žago, marveč s plinskimi plamenom. To vam je čudovit plamen: prežiga jeklo in ne ugasne pod vodo.

Potapljači so se spustili na dno Dnjepra s prižganimi gorilci in začeli rezati jekleni zid. Na krov čolna so postavili deset vitel in začeli vleči. Tako so po kosih privlekli na dan vse jeklene kole.

Dva meseca so porabili za to delo. In šele 10. septembra je bil jekleni zid popravljen, nakar so začeli črpati vodo iz korita.

(Iz knjige: Iljin: Povest o velikem načrtu.)

Fr. S. Finžgar:

LISKO IN POLH

podstrešju kočice se je oglasilo ponočno tektekanje, škrabljanje in čuden ropot. Hudournik je redno dobro spal. Toda tak direndaj mu je bil pa le odveč. Prepričan je bil, da se je spet vselila pobegla mišja družina, ki je prejšnje leto zmotno zbežala pred razposajenim polhom.

Zato je pripravil past mišnico in jo nastavljal na podstrešje. Že prvo noč ga je prebudilo razigrano skakanje nad stropom. In glej, hipoma je reklo: šklemp! Nato je vse utihnilo, kakor bi odrezal. Hudournik se je vesel obrnil na pogradu: »Sedaj imaš, miška sitna«, in mirno spal do jutra.

Takoj po zajtrku se je splazil po lestvi na podstrešje.

»Ti si bil, porednež?« je vzkliknil, ko je zagledal namesto miške polha. Svetle, žive oči je upiral ubogi jetnik v Hudournika. Ne z ušesi, ne z repkom, ni nignil. Prepričan je bil, da mu bije poslednja ura veselega življenja. Pa se je zelo motil. Kdo bi ubijal živalco, ki po gozdih robka le žir in tare divje lesnike? Seveda ni prijetno, če tak ponočni klativitez priroma po polnoči domov in ves razposajen rogovili po koči, namesto da bi šel v žlambor in tam lepo zaspal. Toda zaradi te site razposajenosti ga Hudournik ni hotel obsoditi na smrt. Sklenil je, da ga odnese proč od kočice in izpusti. Saj mu bo ta kratki zapor in strah dovolj kazni. Zapomnil si bo in se ne povrne več delat nepokoj.

Ko je Hudournik prinesel ujetega polha s podstrešja, ga je ob lestvi čakal Lisko. Takoj je ovohal zverinico v pasti in planil po mišnici, da mu jo je Hudournik moral zgrda izpuliti iz zob: »Pusti revčkal! Fejl«

Lisko se je tresel od poželenja. Gospodarjeva beseda ni nič zalegla. Divje se je poganjal za pastjo, a Hudournik jo je držal tako visoko, da je pes ni mogel doseči.

Prišla sta na lepo ravnico, sredi katere je rasel visok leskov grm.

»Tukajle ga izpustim,« preudari Hudournik, »da bom gledal, kako bo veselo odskakljal v svobodo.«

Preden je odprl mišnico, je ukazal Lisku: »Zadaj!«

Lisko se je res skrtil za gospodarjem, dasi zelo nerad. Hudournik je začel počasi odpirati polhovo ječo. Revček ni skočil takoj iz nje. Saj ni mogel verjeti, da se mu odpira pot v zlato prostost. Tudi sonce ga je silno slepilo, zakaj bil je poklicni ponočnjak, bele dni pa je prespaval. Ko se je vendarle prepričal, da je nesrečna loputnica, ki ga je zaprla v ječo, dvignjena, je bliskoma šinil in v dolgih skokih

stregli, mi pa smo jim oddali literaturo in pošto.

Z bratom takrat še nisva bila »prava« parizana, saj nama je manjkalo še orožje. Proti večeru pa, ko je nekaj tovarišev napadlo nemško stražo in zaplenilo orožje, sva se tudi midva uvrstila med partizane borce. Noben od naju ni niti slutil, da bova še isto noč doživela tudi »ognjeni krste«.

Komandant nas je moral do jutra pripeljati na določeno mesto. Ker smo imeli še dovolj časa, smo se sredi noči ustavili v malem gozdičku, nedaleč od ceste, da bi se malo naspali.

Nenadoma nas zbudi stražar. Na cesti so se zaslišali koraki — vedno bližje so prihajali... Splazili smo se do ceste in z naperjenimi puškami čakali...

»Stoj! Kdo tam?« sta ustavila neznanca komandant in tov. Mrak. V odgovor so počili strelji. Močna nemška patrolja, ki je nadzorovala cesto, je trčila ob slovenske partizane. Kratek, vroč boj. — Nemci so odnesli 6 ranjencev, mi pa smo se zgrnili okoli tovariša Mraka, ki ga je pokosila nemška strojnica...

Krvavordeča zarja je vstajala na vzhodu, kos mo odhajali od groba tov. Mraka... V tej zarji se je porajal nov dan, v krvi in trpljenju se je porajal tudi naš veliki dan. V borbi koroških partizanov se je rodilo naše neugnano hrepenenje po svobodi. Vida.

zbežal po ravnici. Lisko, gluh ko tnal za gospodarjeve klice, seveda za njim. In zares ga je dohitel tik pred leskovim grmom. Zagrabil ga je za kosmati repek. Polh se je zvil nazaj in ga v boju za življenje silno ugriznil v ustnico. Lisko je zacvilil, izpustil repek, da bi bolje poprijel; toda v enem samem skoku je bil polh v grmu in na najvišji veji. Lisko je togotno bavljal v grm, polh si je s tačicami vihal brke in se mu smejal, Hudournik pa je ploskal. Ker Lisko ni nehal, ga je gospodar zapodil: »Ali si res tak divjak, da moraš napadati vse, kar leze in hodi po zemlji: kače in krave, konje in

kostrune, pse in piške — in še ljudi povrh? Le počakaj!« Odrezal je v grmu leskovko in ga pošteno ošvignil, da ga je pregnal.

Lisko je odšel s povešenim repom, oblizoval si ranjeno ustnico in se večkrat jezno ozrl na gospodarja. Zavlekel se je za drvnico in tamkaj kahal jezo, da ga niti k obedu ni bilo. Ves čas je trma trmasta premišljeval, kako bi kljuboval. Ker ga gospodarjev klic ni privabil, mu je Hudournik nesel kost za bajto in mu jo ponudil. Vzel jo je; toda kujal se je, odnesel kost v hosto in jo zakopal: »Nalašč nočem.« — »Kakor hočeš« se je ujezil tudi Hudournik, očital psu grdo trmo, legel v senco in zaspal.

«Pionirski koticek»**„Mala petletka“**

Ruski pisatelj M. Iljin je o ustvarjanju prve sovjetske petletke (1928—1933) napisal knjigo za rusko mladino. Knjigo pa je prebiral tudi mladina drugih držav, prebirali so jo odrasli, knjiga je osvojila vse celine. Knjiga pripoveduje o velikem delu, o velikih načrtih, ki jih je v tistih letih uresničevalo ljudstvo Sovjetske zveze. In v ta veliki načrt so bili vključeni tudi pionirji. — Kako je to mogoče? boste vprašali. Saj so preslabotni, da bi mogli pomagati pri tako velikih načrtih. — Pa so vendarle pomagali!

Kako so se mali pionirji vključevali v velike načrte? Kaj so izvrševali,

da je bilo tudi njihovo delo eno izmed členov velikega načrta? Preberite, kakšno »malo petletko« je Sovjetska zveza postavila pred svoje pionirje:

1. Poiskati ležišča apnenca in fosfatov.
2. Zbirati odpadke: cunje, predivo, vrvi, klobučevino, kovine, kosti itd. Vse to bodo uporabile tovarne. Vsak pionir mora nabrati na leto najmanj 20 kg odpadkov.
3. Izdelovati radijske sprejemnike in zvočnike. V prihodnjem letu je treba postaviti v vaseh 75.000 radijskih sprejemnikov. Nobena šola ne sme biti brez zvočnika.

Pionirska organizacija v svobodni domovini

8. junij — pionirski dan. Na posvečevanju mladinskih in pionirskih voditeljev so sklenili, da bo 8. junija po vsej Sloveniji »pionirski dan«, ki bo manifestacija vseh dosedanjih uspehov pionirske organizacije, obenem pa mejnik med dosedanjim delom pionirjev in prihodnjimi nalogami. Osrednja točka tega dne bo parada članov Zveze pionirjev v Ljubljani. Otvorjena bo tudi pionirska razstava ter organizirani taborni ognji in kulturno-umetniške prireditve.

Pionirski odred »Ratitovec« že poznate, v »Blažu« ste brali, kako so se ti pionirji odlikovali v narodno-svobodilni borbi. Pa ne mislite, da sedaj počivajo! Celotekmovanje so napovedali ostalim pionirskim odredom Slovenije. Njihova brigadna kronika opisuje enkrat izlet v naravo, drugič fizikalno prireditev, potem nastop s

pesnimi in recitacijami ali pa z mladinsko igrico na okrajni kulturno-prosvetni prireditvi; kronika govori o učnih uspehih in napredovanju v znanju, številke pa dokazujejo, koliko starega materiala in odpadkov so zbrali, kako so pomagali pri setvi, pri delu v gozdu itd. Za III. kongres LMS pa so si zadali dolgo vrsto obvez, za katere pa nihče ne dvomi, da ne bi bile izpolnjene.

Pionirji domžalske gimnazije so še premladi, da bi šli na progo Šamac-Sarajevo. Ker pa bi tudi oni radi pomagali pri uresničevanju petletnega plana, so se organizirali v delovno brigado, ki bo od 1. julija do 1. avgusta čistila pašnike na Menini planini. S pionirji bo odšlo tudi nekaj mladincev in mladink ter strokovnih moči, da bo delo čim temeljitejše in uspešnejše opravljeno.

STRIC JOŽA SVOJIM PRIJATELJEM

Pionirji! 8. junija bo v svobodni domovini pionirski dan. Ta dan bodo pionirji po vsej Sloveniji pregledali uspehe dosedanjega dela, pokazali bodo, kaj znajo in se pomenili, kako bodo izkoristili letošnje počitnice, da bi se čim bolj včlenili v prizadevanja vsega naroda, ki si gradi boljšo bodočnost.

Pionirji Slovenske Koroške tokrat še ne bodo mogli sodelovati s tovariši v svobodni domovini, ne bodo se mogli veseliti z njimi in ne kovati z njimi skupnih načrtov za bodočnost. In vendar tudi prijatelji »Mlade Koroške« lahko dostojno sodelujejo pri »pionirskem dnevnu« Slovenije: Vsak pionirček ali pionirska skupina naj ta dan razmisli, kaj bi lahko napravila, da bi bila bolj vredna svobode. Dobro premislite in napišite stricu Jožu, kaj ste ste odločili. Najlepše zamisli bo stric Joža objavil v pionirskem koticčku »Mlade Koroške«.

Janko in Joško Dular iz Vacelne vasi pri Velikovcu: Rada se učita lepih pesmic iz osvobodilne borbe in storiti hočeta vse, da bi prispevala svoj delež k osvoboditvi naše prelepe domovine. Stric Joža se je vajinega pisemca še prav posebno razveselil. Ker pa sta poleg tega pravilno rešila tudi vse uganke, vaju je doletela še ta sreča, da

sta bila izžrebana kot nagrajenca in dobita vsak lepo knjigo. Če bosta izpolnjevala vajino obljubo, bo stric Joža na vaju posebno ponosen in bo vsem pionirjem povedal, kako junasško se držita Janko in Joško iz Vacelne vasi.

Micka Karlsberger in Škofič: Praviš, da nočeš zaostajati za drugimi pionirčki in bi se rada pridružila veliki družini prijateljev »Mlade Koroške«. Poješ v zboru pionirčkov in si že večkrat nastopila na odru. Tvoja tetka te uči slovensko brati in pisati. Tega si zelo vesela in obljubljaš stricu Jožu, da mu boš večkrat pisala. — Vidiš, Micka, majhna si še, pa vendar opravljajš že celo vrsto nalog. Stric Joža je kar ponosen nate in se bo veselil vsakega tvojega pisemca. Vem, da boš držala besedo in se pridno učila lepe slovenske besede, tako da boš prekosila vse svoje vrstnice.

Julka Žele iz Doba pri Pliberku: Tako pridno dopisuješ stricu Jožu in rešuješ uganke, da te moram prav posebej pohvaliti. Praviš, da pridno prebiraš »Mlado Koroško«, poslušajš pionirske oddaje v ljubljanskem radiu in se čudiš, kaj vse znajo naši bratci in sestre v svobodni domovini, in si prepričana, da bodo kmalu vsi slovenski

4. Zbiranje semen za kolhoze in kmečke domačije.
5. Zbirati pepel za gnojenje zemljišč. Vsak odred mora zbrati dve toni pepela na leto.
6. Pokončevati poljske škodljivce (slinavke in druge) na površini ene desetine hektarja. Uničiti škodljivce na enem sadnem drevu in na desetih zelenjadnih rastlinah. Uloviti ali uničiti 5 podgan in 10 miši.
7. Vsak pionir mora napraviti eno hišico za škorce in dve ptičji krmilnici. Število hišic je treba dvigniti na poldrug milijon a krmilnic na dva milijona. Ptiči so naši zavezniki, ker nam pomagajo uničevati škodljivce.
8. V petih letih je treba organizirati 5 tisoč otroških ptičjerejskih društev, pet tisoč kolektivnih ptičnic in pet tisoč hišic za vzrejo piščancev.
9. Podvojiti v vsaki kmečki hiši število dobrih kokoši.
10. Posaditi v petih letih po deset dreves. Ustvariti je treba pionirske gozdove, ki bodo šteli 75 milijonov dreves.
11. Vsak odred je dolžan naučiti branja in pisanja vse nepismene otroke svoje okolice.

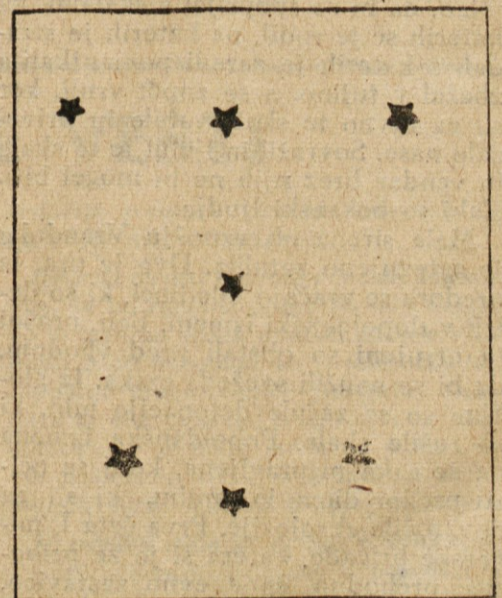
Vidite, na kak način so pomagali otroci odraslim pri njihovem delu. V mestih in okoli tovarn so zbirali odpadke, po vaseh so uničevali golazen, zbirali semena, sadili drevje itd. Tisoče, desetstisoče, milijone malih in drobnih rok je uresničevalo »malo petletko«, da je bila uresničena velika petletka.

pionirčki združeni pod eno streho. Vidiš, Julka, da pionirčki v svobodni domovini toliko vedo in znajo, to je vse posledica njihove pridnosti in velike ljubezni do svojega naroda, je sad dela požrtvovalnih vzgojiteljev, ki si z ljubeznijo prizadevajo, da bi slovenske otroke vzgojili v predane in ponesne državljane, ne pa kakor pri nas na Koroškem, kjer zaslepljeni učitelji skušajo slovenskim otrokom vcepljati sovraštvo in prezir lastnega naroda.

Vsi mladi prijatelji pristrčno pozdravljeni!

UGANKE

1. Srbrna, srebrna košarica, v njej zlata, prelata zarjica; na glavo zadela jo deklica, Poljančeva Marjetica.
2. Leze, leze — kamenje liže, dere, dere — goro pobere.
3. Na strehi poseda, v kuhinjo gleda.

Razdelite risbo s tremi ravnimi črtami na sedem delov tako, da bo v vsakem delu ostala samo ena zvezdica!

REŠITEV UGANK

1. Rdeča redkviča ali pesa.
2. Odmev.
3. Vinska trta.

»Pridi, zvezda naša, pridi, zlata zvezda srečnih dni!«